

Una mica d'història...

Publicada el 3 d'abril de 2022

El Mas Ravetllat-Pla

El Mas Ravetllat-Pla va ser construït l'any 1928. Està situat en una gran finca de 3,3 hectàrees, consta de quatre plantes, a la superior, la que es veu des de l'Avinguda de la Mare de Déu de Montserrat, hi residia la família del doctor Ramon Pla i Armengol, les tres inferiors les ocupava l'Institut Ravetllat-Pla.

Durant la Guerra Civil la casa va acollir durant gairebé un any el Govern Basc en el seu exili a Barcelona.

L'Institut Ravetllat-Pla

L'any 1919 el veterinari Joaquim Ravetllat i Estech (1871-1923) i el metge Ramon Pla i Armengol (1880-1958) van fundar l'Institut Ravetllat-Pla per a l'estudi de l'etiopatogènia de la tuberculosi. Partien de les recerques del microbiòleg i químic francès Louis Pasteur (1822-1895) i del doctor Robert Koch (1843-1910).

La seu inicial de l'Institut Ravetllat-Pla va ser a l'Eixample barceloní, però aviat es va fer petita. L'any 1923 es va traslladar al Mas Ravetllat-Pla on disposava d'unes cavallerisses amb més de cent cavalls que corrien lliures per la finca. Als seus laboratoris s'injectava el bacil de Koch a cavalls i després se sintetitzaven els anticossos que generava l'animal. Aquesta va ser la base de la fabricació el *Suero Ravetllat-Pla* i la *Hemo-Antitoxina* (coneguts popularment com a «sang de cavall»), dos fàrmacs revitalitzadors que van aconseguir una gran popularitat a una vintena de països europeus i d'Amèrica Llatina.

L'Institut Ravetllat-Pla va sobreviure cinc períodes polítics, la dictadura de Primo de Ribera, la Segona República, la Guerra Civil, el Franquisme i la Transició Democràtica.

Just acabada la Guerra Civil, l'any 1940, la doctora Núria Pla i Montseny, filla del Dr. Pla i Armengol, va prendre la direcció de l'Institut. Als anys 40 van aparèixer els antibiòtics i a partir d'aquell moment el *Suero Ravetllat-Pla* i la *Hemo-Antitoxina* van ser presentats i comercialitzats

com a reconstituents, amb aquest nou enfocament Núria Pla i el seu pare Ramon Pla van reconstruir les xarxes comercials anteriors al 1936. Aquests productes es van deixar de fabricar l'any 1980.

El doctor Ramon Pla i Armengol

El doctor Ramon Pla i Armengol es va llicenciar en Medicina a la Universitat de Barcelona (1901), primer va exercir com a metge rural, després de fer el doctorat va treballar a l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona. El seu interès per la tuberculosi el va portar a col·laborar amb el Laboratori Municipal de Bacteriologia des d'on va participar activament en la lluita antituberculosa a Catalunya. Va ser director de la revista *Annals de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya*.

A les Eleccions Generals Espanyoles de 1936 va ser escollit Diputat per Barcelona del Front d'Esquerres, després de la Guerra Civil es va exiliar, primer a Bèlgica, després a França i finalment a Mèxic, va tornar a Barcelona l'any 1948 després d'acollir-se a les mesures de gràcia del règim franquista.

La doctora Núria Pla i Montseny

Núria Pla i Montseny (1916-2011) es va llicenciar en Medicina a la Universitat de Barcelona l'any 1940, aquell mateix any es va fer càrrec de l'Institut Ravetllat-Pla.

La doctora Núria Pla tenia una gran diversitat d'interessos culturals, va ser una gran col·leccionista de mobles. El laboratori i una part de la col·lecció de mobles han estat museïtzats per la Fundació Privada Ramon Pla i Armengol i es poden visitar.

L'any 2009 la doctora Núria Pla i Montseny va donar l'arxiu, bastant degradat, a l'Institut de la Unitat d'Història de la Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona, els investigadors han començat una tasca recerca de la documentació científica i comercial generada per l'Institut durant tots els seus anys de funcionament.

Després de la mort de la doctora Núria Pla hi va haver un litigi entre l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Privada Ramon Pla i Armengol, finalment es va arribar a un acord, la titularitat de la parcel·la és de l'Ajuntament i l'immoble es va crear un museu, gestionat per la Fundació, sobre el laboratori, on també s'exhibeix la col·lecció de la doctora Núria Pla.

El consistori va rehabilitar el jardí que es trobava en estat d'abandonament i el desembre de 2019 es va inaugurar amb el nom «Jardins del Doctor Pla i Armengol».

Núria Mirabet